

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak je to s limity hluku v okolí (vojenského) letišť?

Již samotný ústavní pořádek, konkrétně Listina základních práv a svobod, přiznává lidem právo na ochranu zdraví a právo na příznivé životní prostředí. V jakých mezích se lze těchto práv domáhat v souvislosti s nadměrným hlukem způsobeným letadly? Předmětem článku je stručné shrnutí limitů hluku z leteckého provozu, jakož i specifikum regulace právní úpravy v otázkách vojenských letišť včetně vojenského letiště v Čáslavi, které je diskutováno v souvislosti s pořízením armádních letounů F-35.

Limity hluku v obecné úpravě

Hygienické limity hluku v chráněných vnitřních prostorech staveb, v chráněných venkovních prostorech staveb a v chráněném venkovním prostoru nalezneme konkrétně stanovené v § 11 a § 12 nařízení vlády č. [272/2011](#) Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací (dále jen „**nařízení vlády**“). Nařízení provádí zákon č. [258/2000](#) Sb., o ochraně veřejného zdraví. Uvedený zákon přiznává možnost požádat příslušný orgán ochrany veřejného zdraví o povolení mírnějších hygienických limitů než těch stanovených nařízením, pokud nelze nepřekračování přípustných limitů z vážných důvodů zajistit. **Letecký provoz má však vlastní specifickou regulaci.**

Hluk z leteckého provozu je v obecné rovině regulován **hlukovou strategií Mezinárodní organizace civilního letectví**, která staví na konceptu tzv. vyváženého přístupu k regulaci hluku. Ten vychází ze **čtyř pilířů**:

- **omezení hluku u zdroje** - cílem je zajistit takovou konstrukci letadla, která povede k produkci nejnižšího možného hluku, jakož i ovlivnění provozu na letištích hlukovou poplatkovou politikou zavedenou v souladu s ICAO's Policies on Charges for Airports and Air Navigation Services,
- **územní plánování a řízení** - účelem je stanovení pravidel předcházejících zvyšování počtu obyvatel zasažených nadlimitním hlukem, umisťování letišť do odlehlých částí okrajů měst, zřizování hlukových pásem a dodržování hlukových limitů,
- **protihluková opatření** - zde je nutné uvažovat nad jejich vlivem na bezpečnost provozu a kapacitu letiště, jakož i nad kapacitou vzdušného prostoru,
- **provozní omezení** - k nim se přistupuje až v poslední řadě, kdy výsledku není možné dosáhnout aplikací výše zmíněných pilířů; rozumí se jimi opatření ke snížení hluku, která omezují přístup některým letadlům bez odpovídající certifikace dle ICAO.

Konkrétní limity hlukových imisí z leteckého provozu

Limity hluku z leteckého provozu se v **chráněných vnitřních prostorech staveb** řídí § 11 odst. 3 výše zmíněného nařízení vlády: „*Hygienický limit ekvivalentní hladiny akustického tlaku A z leteckého provozu se vztahuje na charakteristický letový den a stanoví se pro celou denní dobu ekvivalentní hladinou akustického tlaku A LAeq,16h se rovná 40 dB a pro celou noční*

dobu ekvivalentní hladinou akustického tlaku $A L_{Aeq,8h}$ se rovná 30 dB.“

V porovnání s běžně přípustnými limity hluku pronikajícího zvenčí se hodnoty liší, neboť: „Hygienický limit ekvivalentní hladiny akustického tlaku A se stanoví pro hluk pronikající vzduchem zvenčí a pro hluk ze stavební činnosti uvnitř objektu součtem základní hladiny akustického tlaku $A L_{Aeq,T}$ se **rovná 40 dB** a korekcí přihlížejících ke druhu chráněného prostoru a denní a noční době podle přílohy č. 2 k nařízení.“ Další korekce -5 dB se přičítá v případě hluku s tónovými složkami, až na výjimky.

V chráněných venkovních prostorech staveb a v chráněném venkovním prostoru jsou limity hluku z leteckého provozu stanoveny v § 12 odst. 5 nařízení vlády, tedy: „Hygienický limit ekvivalentní hladiny akustického tlaku A z leteckého provozu se vztahuje na charakteristický letový den a stanoví se **pro celou denní dobu ekvivalentní hladinou akustického tlaku $A L_{Aeq,16h}$ se rovná 60 dB a pro celou noční dobu ekvivalentní hladinou akustického tlaku $A L_{Aeq,8h}$ se rovná 50 dB.“ Pro porovnání uvádíme i běžně přípustné limity hluku, které jsou uvedeny v § 12 odst. 3 nařízení vlády: „...se stanoví součtem základní hladiny akustického tlaku $A L_{Aeq,T}$ **50 dB** a korekcí přihlížejících ke druhu chráněného prostoru a denní a noční době, které jsou uvedeny v tabulce č. 1 části A přílohy č. 3 k nařízení. Pro vysoce impulsní hluk se přičte další korekce -12 dB. V případě hluku s tónovými složkami, s výjimkou např. výše zmíněného leteckého provozu, se přičte další korekce -5 dB.“**

Specifika vojenských letišť

V případě vojenských letišť musíme zohlednit nutnost **zajištění bezpečnosti** České republiky, což může kolidovat s právem na ochranu zdraví a příznivé životní prostředí. S touto problematikou souvisí zřízení ochranných hlukových pásem.

Zákon o ochraně veřejného zdraví v ustanovení § 31 odst. 4 zakotvuje **povinnost navrhnout vydání opatření obecné povahy podle správního řádu ke zřízení ochranného hlukového pásma**. Tuto povinnost mají provozovatelé letišť **tehdy, jakmile dojde k překročení hygienických limitů hluku z leteckého provozu na vojenských letištích**, jakož i na letištích zajišťujících ročně více než 50 tisíc vzletů nebo přistání. Opatření obecné povahy vydá stavební úřad po:

- **vyjádření Ministerstva obrany**, jde-li o vojenské letiště, nebo
- **vyjádření krajské hygienické stanice**, jde-li o jiné letiště.

Opatřením obecné povahy se rozumí forma správní činnosti, která není ani právním předpisem ani správním rozhodnutím.^[1] **Návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí je oprávněn podat ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech opatřením obecné povahy, vydaným správním orgánem, zkrácen.** Pokud by však navrhovatel byl oprávněn ve věci, ve které bylo opatření obecné povahy užito, podat ve správním soudnictví žalobu nebo jiný návrh, mohl by navrhnout zrušení opatření obecné povahy pouze společně s takovým návrhem.^[2] **Lhůta** k podání návrhu činí **1 rok** ode dne, kdy návrhem napadené opatření obecné povahy nabylo účinnosti. Jedná se o lhůtu neprominutelnou.^[3]

Ustanovení § 31 odst. 5 zákona o ochraně veřejného zdraví poté ukládá provozovateli letiště povinnost **na základě odborného posudku** vypracovaného na jeho náklad postupně provést nebo **zajistit provedení protihlukových opatření** v takovém rozsahu, aby byly alespoň uvnitř staveb hygienické limity hluku dodrženy. Zmíněného se lze domáhat **u bytových domů, rodinných domů, staveb pro předškolní a školní výchovu a vzdělávání, staveb pro zdravotní a sociální účely a funkčně obdobných staveb umístěných v ochranném hlukovém pásmu**. U uvedených staveb, ve kterých by podle odborného posudku protihluková opatření nezajistila dodržování hygienických

limitů, může příslušný správní úřad v krajním případě dokonce zahájit řízení o změně v užívání stavby nebo o jejím odstranění.

Sankce

Provozovateli vojenského letiště či letiště, které zajišťuje ročně více než 50 tisíc vzletů nebo přistání, lze uložit **sankci za přestupek ve výši až 3.000.000,- Kč**, pokud nenavrhne zřízení ochranného hlukového pásma v souladu s § 31 odst. 4 zákona o ochraně veřejného zdraví, nebo pokud na základě odborného posudku neplní povinnost podle § 31 odst. 5 uvedeného zákona.[\[4\]](#)

Čáslavské vojenské letiště a bojové letouny F-35

V souvislosti s pořízením bojových letounů F-35 Lightning II, které mají v České republice prvně přistát v roce 2031, se opět hojně diskutuje **dopad na okolí vojenského letiště v Čáslavi**. Na návrh Vojenské ubytovací a stavební správy Pardubice bylo čáslavským stavebním úřadem vydáno současné územní rozhodnutí o ochranném pásmu, a to dne 17. 5. 2002, přičemž účinnosti nabylo dne 9. 7. 2002.

Dnes však vyvstává otázka, zda by nemělo dojít k revizi současného opatření a k případným dodatečným protihlukovým opatřením v oblasti, jelikož nové bojové letouny, jež mají současné JAS-39 Gripen nahradit, mají být ještě hlučnější. I za současně uplatňovaných protihlukových opatření je totiž hluk v okolí letiště citelný a někteří místní obyvatelé tak hledají způsob, jak přimět provozovatele k omezení hluku a k přijetí opatření ještě před příchodem nových bojových letounů.

Závěr

Hygienické limity hluku zakotvené v nařízení vlády mohou provozovatelé letišť v některých případech překročit. Zákon jim však v takovém případě ukládá povinnost navrhnout vydání **opatření obecné povahy ke zřízení ochranného hlukového pásma**. Osobám v ochranném hlukovém pásmu je ochrana přiznána prostřednictvím provedení protihlukových opatření, která je na základě znaleckého posudku provozovatel povinen zajistit u určitých druhů staveb.

Obrana proti hluku v okolí vojenského letiště tedy možná je, nicméně **je významně omezena ve jménu veřejného zájmu na zajištění obranyschopnosti státu**. Pakliže se vlastníci dotčených nemovitostí nebrání včas přímo proti opatření obecné povahy, tak jim následně mnoho nástrojů obrany již nezbývá.

JUDr. Ing. Jan Vych,
advokát

Nikol Zlámalová,
právní praktikantka

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz

[1] § 171 zákona č. [500/2004](#) Sb., správní řád

[2] § 101a odst. 1 zákona č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní

[3] § 101b odst. 1 zákona č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní

[4] § 92g odst. 8 písm. a) zákona č. [258/2000](#) Sb., o ochraně veřejného zdraví

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)